

Centrul Multicultural POESIS

gest

PAUL LIVIU

EXPOZIȚIE COMEMORATIVĂ

ANTAL ANAMARIA, LOLA BELECCIU, AURELIAN BUSUIOC, CRISTINA BUSUIOC, RADU CIOBANU, DAN MARIUS COSMA, ERDEI STEFAN, DOROTHEA FLEISS, GNANDT STEFAN, OVIDIU HATEGANU, EDWARD HERCZEG, KIRALY GABRIELA, LAZIN CSABA, LEPEDUS ILDIKO, MUHI SANDOR, NYIRI ZOLTAN, MARIA OLTEANU, CRISTINA GLORIA OPRISA, DOREL PETREHUS, VIRGINIA PISCOREAN, RAPA CSILLA, CHARLES PONGRATZ, MINERVA RADU-MARGINEAN, VALER SASU, LIVIU SCRIPOR, SZEMAK ZSUZSA, ANDREA TAMASAN HERCZEG, ELISABETA TALPOS, FLORIN TITOC, DIANA VARGA, CALIN VADAN, CRISTINA SABAU-TRIFU, TIMEA MITROI, OANA PACURARU

SÂMBATĂ 27 FEBRUARIE 2021 ORA 12

GALERIILE DE ARTĂ Centru NOU SATU MARE

**Prezentarea Expoziției comemorative,
în Informația Zilei de sâmbătă 27 februarie**

**Generalul Silviu de Herbay, unul dintre
fondatorii Olimpiei Satu Mare**

**Mărțișorul, tradiție
de mii de ani**

PAGINA 7

PAGINA 2

Mireasa din Oaş în viziunea lui Iosif Schneider

PAGINA 3

Prima apariție a Ducesei de Sussex, după ce a anunțat că este însărcinată

Prințul Harry și Meghan au avut prima lor apariție, după momentul anunțării că vor deveni părinți. Apariția a fost o înregistrare de 20 de secunde pentru promovarea podcastului lor, Archewell Audio, în cadrul unui eveniment live difuzat pe Spotify. În acest clip, viitoarea mamă Meghan surprinde prin alegerea ei vestimentară mult mai

pretențioasă, și anume o rochie brodată, semnată Oscar de la Renta, în valoare de 2.645 lire sterline.

Observăm că, deși se vorbește și de faptul că Regina Elisabeta le-ar fi anulat titlurile regale celor doi, acest lucru nu este real, Harry și Meghan fiind introduși cu apelativul de Duce și Duceasă de Sussex la diferite evenimente.

Staruri internaționale care au primit ajutoare de la stat, în pandemie

Guy Ritchie, Jamie Oliver, James Blunt precum și multe alte vedete cunoscute la nivel internațional au cerut ajutor de la statul britanic, în condițiile în care dețin, totuși, resurse financiare vaste, astfel încât să nu fie nevoite să recurgă la acest gest.

Marea Britanie se confruntă cu o dispută legată de ajutoarele acordate de stat în pandemie, ajutoare care s-au îndreptat către vedete care aveau o situație

financiară foarte bună.

Printre numele mari care au primit ajutor se numără regizorul Guy Ritchie, fostul soț al Madonna, care are o avere de peste 100 de milioane de lire sterline, dar a cerut bani pentru a putea plăti staff-ul de la pub-ul său care nu a avut încasări în pandemie. Cifrele care au plecat spre diversele firme deținute de vedete au fost anunțate ieri de guvernul britanic.

TRADIȚII

Dat fiind faptul că obiceiul dăruirii mărtișorului își are originile undeva în urmă cu 8000 de ani, și are legătură cu Anul Nou Dacic, practic, în fiecare an serbăm, la 1 Martie, un nou început, un nou an. Astfel, martie era, în vremuri demult apuse, prima lună din calendar. Dacă ne gândim logic, așa își găsec justificare și explicație denumirile celorlalte luni din an. De exemplu, septembrie este a șaptea lună, octombrie - a opta, noiembrie - a noua, decembrie - a zecea. De altfel, trebuie menționat faptul că românii sărbătoresc intrarea în noul an la 1 ianuarie abia din anul 1701.

În fiecare zi, Baba Dochia își leapădă câte unul din cele 9 cojoace

Unul dintre cele mai importante mituri născute în spațiul românesc este cel al Babei Dochia. Acest personaj mitic întrușipează anul care a trecut. Tocmai de aceea, în primele nouă zile din luna martie, baba Dochia își leapădă câte unul din cojoace.

Se zică că, după cum va fi ziua pe care și-o alege fiecare dintre noi, din cele nouă zile ale babelor, așa ne va fi tot anul. Baba Dochia, cea care aduce iarna, începe să se lapede de câte un articol vestimentar, pe măsură ce zilele se apropie de jumătatea lunii martie. În primele nouă zile ale acestei luni, vremea poate fi foarte schimbătoare, când mai cald, când mai rece, cu ploaie, soare, ninsoare ori ceață.

Acest lucru poate fi interpretat după cum urmează: dacă vremea este frumoasă și soarele strălucește, atunci omul care și-a ales această zi este voios, bun la suflet și îi va merge bine tot anul; în schimb, dacă ziua este întunecată, cu mulți nori, acela care și-a ales această babă este un om posomorât, urăcios, supărăcios și rău la suflet. Tradiția mai spune că, dacă cineva și-a ales Baba într-o zi ploioasă, ori cu ninsoare, este semn că se va îmbogăți.

În unele zone, alegerea unei Babe se face la întâmplare

Bunicii noștri știau că primele zile din martie sunt fie foarte reci, fie foarte calde.

În unele sate românești, se mai păstrează tradiția alegerii unei babe, însă la întâmplare. În alte localități, încă persistă ideea că Baba se alege în funcție de data nașterii. Astfel, dacă ziua venirii pe lume a unui om este între 1 și 9, atunci va alege exact ziua în care s-a născut. Pe de altă parte, dacă cineva s-a născut într-o zi formată din 2 cifre, cele două se adună, astfel că rezultă o singură cifră. De exemplu, pentru 25 aprilie, se adună "2" cu "5", de aici reieșind faptul că Baba este cea din 7 martie. Și acest vechi obicei străvechi de alegere a unei Babe vine de la daci.

Sfânta Muceniță Evdochia, sărbătorită la 1 martie

Există credința că Dochia și-ar fi luat numele de la Sfânta Evdochia, sărbătorită de Biserica Ortodoxă la 1 martie. A trăit în vremea împăratului Traian, la sfârșitul primului secol și începutul celui de-al doilea. Locuia în cetatea Eliopolis din Fenicia Libaneză și era vestită pentru frumusețea ei. Își trăia viața în libertății, însă când a auzit cuvintele de învățătură ale unui monah despre viața de apoi, a început să cerceteze asiduu Cuvântul Evangheliei. Astfel, și-a schimbat radical viața și a devenit creștină, fiind botezată întru Christos. S-a dedicat vieții monastice, astfel că a devenit stareță. A rămas în amintirea Bisericii ca o mare făcătoare de minuni, după trecerea la Domnul prin moarte martirică.

Informația Zilei

ISSN 1222-4715

Director general - D. Păcuraru

Director editor: Ilie Sălceanu

Redactor șef suplimentar - Adriana Zaharia
(Informația Zilei de Duminică și Sănătate și Frumusețe, Informația TV)

Redacția Satu Mare:

str. Mircea cel Bătrân nr. 15

Satu Mare, cod 440012

Telefon: 0261-767300

e-mail: redactiasm@informatia-zilei.ro

www.informatia-zilei.ro

Dăruirea mărtișorului, un ritual vechi de peste 8000 de ani

Se obișnuia ca, de Anul Nou dacic oamenii să-și dăruiască talismane norocoase, sub forma unor coliere din pietre albe și roșii, înșirate pe o ață

Frumosul gest de a dăruia un mărtișor, își are originile în urmă cu mai bine de 8 milenii și era în strânsă legătură cu... Anul Nou dacic! Odată cu trecerea timpului, data de 1 Martie și-a pierdut din semnificațiile inițiale. Cuvântul "Mărtișor" este asociat, deseori, cu una dintre denumirile lunii martie, a treia din calendar, însă trimite cu gândul și la obiectul dăruit, de obicei reprezentantelor sexului frumos, de către bărbați.

De fapt, denumirea aceasta îi revine doar șnurului răsucit, de culoare roșie și albă, care pe vremuri era alb-negru. Nu avea nici un ornament atârnat de el și ar trebui să fie purtat doar la piept. Poporul român se poate mândri cu multe obiceiuri, ritualuri, sărbători autentice, iar mărtișorul este, cu siguranță, printre acestea. Obiceiul dăruirii mărtișorului este răspândit doar în interiorul lanțului carpatic și nicăieri altundeva. Vecinii bulgari îl păstrează cu sfințenie și i-au dat denumirea "Baba Marta" sau "Marțenia".

La 1 Martie sărbătorim intrarea într-un nou an

Dat fiind faptul că obiceiul dăruirii mărtișorului își are originile undeva în urmă cu 8000 de ani, și are legătură cu Anul Nou Dacic, practic, în fiecare an serbăm, la 1 Martie, un nou început, un nou an. Astfel, martie era, în vremuri demult apuse, prima lună din calendar. Dacă ne gândim logic, astfel își găsec justificare și explicație denumirile celorlalte luni din an. De exemplu, septembrie este a șaptea lună, octombrie - a opta, noiembrie - a noua, decembrie - a zecea.

De altfel, trebuie menționat faptul că românii sărbătoresc intrarea în noul an la 1 ianuarie abia din anul 1701. Așa se justifică și următorul fenomen: Urăturile caracteristice Noului An fac referire la o sumedenie de lucrări agricole, brazdă, semănat, arături, alte munci ale câmpului. Un bun exemplu în acest sens este Plugușorul. De bună seamă, versurile sale în plin sezon rece sunt complet lipsite de sens, însă pentru luna martie sunt perfect plauzibile.

Arheologii au descoperit mărtișoare străvechi, care erau pietre înșirate pe o ață

Astfel, dacii obișnuiau să își dăruiască mărtișoare la început de an, pentru a le servi ca talismane aducătoare de noroc, la cumpăna dintre ani. Arheologii au descoperit astfel de obiecte simbolice, făcute din pietricele de râu, care erau vopsite în alb și roșu. Erau înșirate pe ață și se purtau la gât, atât de femei, cât și de bărbați. Era considerat un talisman norocos atât pentru oameni, cât și pentru orice altă viețuitoare domestică ori din sălbăticie, pom ori plantă.

Culorile roșu și alb ale mărtișorului

Se spune că, cine poartă mărtișorul mai multe zile la rând, în perioada 1-9 martie, va avea noroc tot timpul anului. În unele zone ale țării, se consideră că acest simbol se ține la piept pe toată durata lunii martie, fie până la Florii, ori până de Sfântu Gheorghe. În unele sate se crede că mărtișoul trebuie purtat până la zărirea primului copac înflorit, astfel că, pentru persoana care va respecta această cutumă, restul anotimpurilor vor fi precum primăvara

Unii etnografi sunt de părere că sărbătoarea din 1 martie reprezintă, de fapt, revenirea la viață a naturii, după ce a avut loc Marele Potop amintit în Biblie.

Culorile roșu și alb al mărtișorului semnifică femininul, care se împletește cu masculinul, vara care se contopește cu anotimpul rece, căldura care se întrepătrunde cu frigul, rezultând astfel o uniune perfectă și un simbol perfect al primăverii.

Datinile străvechi, de mii de ani, sunt astfel readuse în atenție în fiecare primăvară, iar Mărtișorul ne aduce aminte de bucuria de a trăi un nou început. Acesta se prinde fie la piept, fie la încheietura mâinii.

De obicei, mărtișorul este oferit fetelor și femeilor, uneori împreună cu flori timpurii de primăvară, precum este ghiocelul, fiind și cea mai reprezentativă.

Tradiții și obiceiuri legate de sărbătoarea Mărtișorului

Se spune că, cine poartă mărtișorul mai multe zile la rând, în perioada 1-9 martie, va avea noroc tot timpul anului. În unele zone ale țării, se consideră că acest simbol se

împletiturile celor două fire: alb și roșu.

Obiceiul purtării mărtișorului este răspândit în întreaga Românie, sub diferite forme. Mare parte din satele românești au pomii împodobiiți cu fire albe și roșii, la începutul lunii aprilie. De exemplu, în localitățile din Ardeal, mărtișoarele se pun la uși, ferestre, le leagă în coarnele animalelor de pe lângă casă, știut fiind faptul că așa se alungă duhurile rele.

În Bihor, oamenii se spală cu zăpadă, pentru a fi frumoși tot restul anului

În Bihor oamenii se spală cu zăpadă de 1 Martie, existând credința că astfel se vor înfrumuseța și vor fi mai sănătoși.

Fetele din Banat practicau același obicei, pentru a avea iubire pentru veșnicie. Bucovinencele sunt cele care oferă mărtișoare băieților, confecționate chiar de ele, spre deosebire de obiceiul din celelalte zone ale țării.

În Maramureș și Moldova, băieții sunt cei care oferă mărtișoare fetelor, însă acestea le întorc gesul de 8 martie. În Dobrogea, sosirea cocorilor le anunță pe purtătoare că trebuie să le arunce în aer, având credința că astfel vor dobândi o fericire mare și înaripată.

În unele sate din Moldova sau Bucovina încă este viu un obicei frumos: fetele și femeile trebuie să-și înfrumusețeze gâtul prin agățarea pe un șnur roșu cu alb, monede de aur sau de argint. Odinioară, această monedă era ținută la gâtul reprezentantelor sexului frumos vreme de 12 zile și după aceea, în schimbul ei, achiziționau cu ea brânză albă și dulce, dar trebuia să fie și o felie frumoasă. Astfel, cea care a purtat moneda, avea să fie frumoasă și dulce tot timpul anului, iar tenul său să fie curat, neted și luminos pentru mult timp.

Mamele leagă la mână sau gâtul copiilor o monedă din argint

Și în zilele noastre, se obișnuiește ca mamele să lege o monedă de argint la mână copiilor mici, pentru ca micuțul să fie curat și sănătos, întocmai precum metalul din care este confecționată moneda. Mamele care pun mărtișorul în pieptul copilului, ori îl leagă la mână, trebuie să se ferească de femeile însărcinate, în caz contrar copilul care urmează să fie adus pe lume, va avea un semn pe chip.

Capacități remarcabile are și gestul dăruirii mărtișorului, nu doar obiectul în sine. A dăruia din suflet un mărtișor cuiva drag înseamnă a îndupleca soarele pentru a-ți dăruia sănătate, frumusețe, poftă de viață, iubire. Bărbații care fac acest gest către reprezentantele sexului opus vor să se asigure că vor avea un armonios, în uniune și bună înțelegere.

Pagină realizată de Mirela Filimon

Mireasa lui I. Schneider este frumoasă în ipostaza de „împărăteasă” a nunții, este „mândră”, adică plăcută, nu în sensul de trufașă. Și transmite că este conștientă de frumusețea sa de dincolo de cele destinate ochiului grăbit, abia mascată de sfiiciune.

PERSONALITĂȚI

Mireasa din Oaș în viziunea artistului fotograf Iosif Schneider

Asistăm în ultima vreme la recuperare lucrărilor de artă fotografică ale unor artiști de demult... Vernisată în 4 februarie a.c., expoziția de la Muzeul de Artă din Satu Mare, concepută de Dr. Daniela Bălu și Diana Kinces, a fost un remember și un festin spiritual. Iar volumul lansat tot atunci (Marius Câmpeanu - coord., Daniela Bălu, Diana Kinces, Ionela Simion Mircea et al., „Mari fotografi din Transilvania secolelor XIX-XX, II”, Ed. Eurotip, Baia Mare, 2020) rămâne o bornă de recuperare a picturii cu penelul muiat în lumină.

Iosif Schneider, care a îmbinat artisticul cu documențarul, este unul dintre acești artiști demni de admirație și de aducere-aminte. Lucrările sale, puține, dar esențiale, ne impresionează și azi prin semnificațiile pe care le transmite și, mai ales, prin atașamentul față de Țara Oașului.

Se remarcă înțelegerea profundă a oamenilor din acest spațiu cu inegalabile resurse etno-folclorice. De precizat că mai mulți ziariști (Darius Pop, A. Davidescu, Mihai Bălaj etc.) care îndată după Marea Unire au investigat ținutul, au rămas surprinși de contrastul izbitor dintre condițiile materiale șubrede și forța valorilor spirituale create aici.

În acest sens putem înțelege mai bine una dintre lucrările lui Schneider, Mireasa fără nume, care se situează în fruntea galeriei de „chipuri” oșenești. Cred că e nevoie de empatia privitorului pentru o înțelegere superioară.

Fizionomia tinerei mirese merită un comentariu detaliat. Precizez că ea impresionează într-un mod deosebit de ceea ce vedem în arta fotografică de ultimă oră și că nu diferă cu nimic de miresele văzute de subsemnatul în intervalul 1955-1965.

După acest deceniu, așa cum a constat și artistul ceterei Ioan Chioreanu-Oaș, procesul de alterare a tot ce a însemnat cultură populară arhaică din Oaș a devenit greu de oprit. Tulburarea agresivă a unei evoluții firești spre modernitate a fost provocată de colectivizarea care a tarlatizat și holdele, dar și cultura spirituală. Atunci, „veșnicia” născută la sat (Lucian Blaga) a fost zdruncinată din temelii.

O fotografie cât un tratat de istorie

Mireasa lui I. Schneider este frumoasă în ipostaza de „împărăteasă” a nunții, este „mândră”, adică plăcută, nu în sensul de trufașă. Și transmite că este conștientă de frumusețea sa de dincolo de cele destinate ochiului grăbit, abia mascată de sfiiciune.

Artistul a surprins straietele autentice, anterior decaderii în kitsch-ul care a urmat, coborând spre inesteticele înzorzonări de azi.

De asemenea, Iosif Schneider a înțeles altfel tristețea din ochii miresei, el nu a căutat plânsul tinerei aflate în pragul destinului, în apropierea noului statut, ci lacrimile interioare, de altă natură.

Pare istovită de momentul existențial al trecerii pragului spre o nouă viață, vag întrezărită, aceea de soție, de mamă, sau de găzdoaică, în limbajul locului, care va gestiona treburile familiei. Va fi femeia bărbatului

Mireasa lui Schneider pare copleșită de semnificația cununii, resimțită ca o coroană a misiunii

(„boresarului”) său și mamă a coconilor și „foaicelor”. Totul în tradiția seculară a ținutului și conform experienței familiilor puternice, știut fiind că forța și bunăstarea familiei țărănești era dată de numărul mâinilor lucrătoare menite să smulgă pământului zgârcit pâinea cotidiană.

Documentele scrise despre istoria de demult a ținutului sunt sumare. De aceea, fotografia aceasta poate fi socotită o pagină de istorie. Avem aici condiția femeii din Oaș, iar artistul a ales-o pe ea și o propune ca un prototip al oșenei. Adevăr pe care, ca unul care am cunoscut pe viu viața locuitorilor de aici și am văzut la fața locului numeroase mirese, îl confirm.

Poate că „miresuica aceasta cu cunună”, conform strigăturii, nu a fost mândrețea satului, nici nu e împodobită fără măsură. Este doar atât: o fată „săcăzută” (atrăgătoare), aleasa celui ales. Care a devenit conștientă că are un loc în lume.

Pe de altă parte, observăm că e așezată într-un jilț cu spată, de care s-ar desprinde îndată, intrucât NU i se pare firesc acest răgaz. Că iată, artistul a știut să ne îndrepte ochiul spre mâinile „trudite de muncă” ale tinerei fecioare. Putea să îndrepte aparatul spre zgârzile și mârgelele de la gât, dar nu se cădea. Mâinile miresei se odihnesc ținând strâns, aproape ascunzându-l, „chischineușul” pentru lacrimi.

Și ne imaginăm îndată cum a mânăuit sapa, cum a crăpat lemne cu „plencaciul”, cum a înălbit „törturi” și a spălat „rânzile” (scutecele) fraților mai mici... Pare vinovată că a șezut fără a roboti preț de un clic al aparatului.

Iosif Schneider a surprins trăirile interioare ale Miresei

Aceasta nu se impune prin strălucirea podoabelor, ci prin simplitate, prin naturalitatea și decența expresiei, prin bogăția sufletului care-i umple ochii.

Gândurile sale par greu de pătruns și parcă o frământă ceva... Iar artistul vrea să depună mărturie despre grija ei pentru noul destin, pe care mireasa încă nu-l înțelege deplin, dar îl va desluși cu hotărâre îndată după stingerea acordurilor de ceteră.

Ea transmite cu certitudine ideea că feminitatea non stridentă va însemna temelia vieții și vigoarea viței, adică acel lanț uman format din neamuri de sânge, pe care ea este chemată să-l perpetueze în timp.

Presupusa ei supărare de mireasă e de fapt grijă, este răspundere, iar interiorul ei sufletește transmite o lumină a încrederei, care va înflori lângă umărul puternic al miresei.

Mi se pare că se cuvine a observa că Oșeanca lui Iosif Schneider nu strălucește. Mireasa lui gândește. Are ochii îndreptați spre ceva, poate spre amintirea unei speranțe brodate, a unei file de carte, sau spre o pagină nescrisă a viitorului?

Și, în acest extaz, ne transmite doar un surâs reținut cu greu.

Totuși, ezitarea sa de a privi în sus, de a stăpâni lumea, este aparentă, fiind conștientă că în universal în care s-a format, atât de favorabil frumuseții fizice, cumpătarea și frumusețea morală se află la aceeași altitudine. Și, așa cum

a învățat de la mama sa, mai știe că în familiile cu vechi și bune deprinderi, autoritatea naturală și primatul responsabil al mamei este de neclintit.

O modestie care impune respect

La fel, este conștientă că, începând de azi, momentul când a fost eternizată prin fanta de lumină a obiectivului, devine BOREASA, în ipostaza nouă a vârstei, când va naște și va fi „irima” familiei sale.

Spre deosebire de semeția miresele care se visează Gioconde, aici predomină frământările interioare și simțul moral.

Este româncă pe care a ajuns-o vremea de a înceta munca zilnică pentru aproximativ trei zile și de a pune la cale toate cele convenite nevestei „cu concii”, adică noua găteală a capului, rânduind femeii căsătorite.

Ochiul o descoperă în ipostaza firescului feminin, a cumpătării care impune respect. Pare copleșită de semnificația cununii, resimțită ca o coroană a misiunii, prin care eternitatea lucrează și o așază pe creștet pentru a consacra pragul familiei.

Încă ceva. Nu este înaltă, nu este puternică. Dar cununa o înalță...

Și dacă se poate observa că obiectivele aparatelor de fotografiat urmăresc în general sărbătorile itinerante, cu șirurile de oșeni în haine încântătoare, de duminică, aici e altceva. Nu sunt desigur haine „purtărețe”, nici cele în care a fost ales spicul de grâu curat. Sunt haine frumos înălțate și vultorate, dar și împistrite cu mâini meștere. Sunt hainele de sărbătoare unică. E pânza de cânepă trudnic țesută de fata care și-a brodat ierni la rând dragostea pentru cel așteptat.

Putem afirma că Oșeanca eternizată de Iosif Schneider, surprinsă de un ochi interesat de profunzimea trăirilor celor imortalizați de el, nu trăiește prin nuntă începutul unui lanț de sărbători ale familiei. Portretul acesta încifrează începutul unor zile de luptă pentru biruința vieții.

Impresiile acestea nu sunt, desigur, ale unui specialist în arta fotografică, ci ale celui născut în Oaș, care empatizează cu oșenii de azi, dar îi venerază pe cei „cari au fost”.

Și, în finalul acestor considerații, o depoziție. Văd în Mireasa imortalizată de Iosif Schneider chipul mamei mele, mireasă la 16 ani, în 1929, la patru ani de la Marea Expoziție inițiată de primarul Augustin Ferențiu și de Darius Pop, unde a expus și profesorul Iosif Schneider de la Liceul „Mihai Eminescu”. Desigur, atunci, aparatele foto, sau „suclele cele nemeștești”, cum le spunea unul dintre moșii fotografiati de Ioniță G. Andron, erau atât de rare. Dar, incredibil, și atât de performante, de miraculoase...

Și încă un „codicil”. Iată cum o fotografie de aproape un secol a învins timpul. La fel, o revistă întemeiată acum o sută de ani („Țara de Sus” a lui Darius Pop, prezent pe Alea personalităților culturale) a învins timpul. Niște ziariști și scriitori de acum un veac mai luminează încă amintirile și drumurile. Deci este evident că tot ce se face pentru burgul nostru al tuturor, sub auspiciile culturii, rezistă. În timp ce abțibildurile politice sunt perisabile. Încât, personal, cetățeanul care sunt, prefer patina vremii din piața publică în locul reamenajărilor chichiuroase. George Vulturescu, subscriu!

Miron Costin (1633–1691)

Miron Costin ajunge astfel din fragedă vârstă în anturajul fiilor de nobili polonezi și studiază împreună cu ei la colegiul iezuit din Bar (Podolia), unde învățământul era îndrumat spre limba latină. Il găsim ca elev în 1647. După terminarea studiilor intră în oastea polonă (1651). Iancu, persecutat de Vasile Lupu, nu se mai întoarce în Moldova și moare în Polonia. Alexandru și Miron se întorc însă spre sfârșitul domniei lui Vasile Lupu.

Prețuind știința de carte a lui Miron Costin, domnitorul Vasile Lupu îl trimite în misiune diplomatică la castelanul cetății Camenița, Petru Potocki, să-i ceară ajutor și îi încredințează lui Miron Costin postul de pârălab al Hotinului. După căderea Cameniței (1672), Ștefan Petriceicu îl trimite la vizir pentru tratative, socotind că „din toți boierii țării mai de treabă la voroavă ca Miron nu e altul”. Deși se achită minunat de solie, Petriceicu trece în tabăra polonă la Hotin (1673) și, prevăzător, deși cu orientare filopolonă, Miron Costin nu-l urmează. Miron o ia în căsătorie pe Ilina, fiica lui Ioan Movilă și nepoata lui Isac Balica, a cărui soție Anastasia era soră cu Grigore Ureche Vornicul. Miron Costin rămâne în relații bune cu urmașul lui Vasile Lupu, Gheorghe Ștefan, care îi devine naș. În domnia acestuia ajunge Mare Vornic al Țării de Jos și Mare logofăt în timpul domniei lui Gheorghe Duca. Fiul său, Nicolae Costin, se căsătorește cu una din fiicele lui Duca Vodă. Miron Costin îl urmează pe Duca la asediul Vienei (1683), apoi, la întoarcere poposește la Alba-Iulia, la principele Mihail Apafi. În Moldova nu s-au întors atunci, deoarece Ștefan Petriceicu (protejat de regele Ioan Sobieski) năvălește cu trupe pentru a-și relua tronul. Deși rămânându-i credincios lui Duca are de suferit, după moartea acestuia pleacă în Polonia și e ocrotit de Sobieski. Exilul polon al lui Miron Costin se sfârșește în 1685, când Constantin Cantemir îi permite să se întoarcă în Moldova, dar Constantin Cantemir își baza domnia pe turci și politica Costineștilor îl supără. Boierii, în frunte cu Miron Costin și fratele său Velicico, se răscoală împotriva domnului și cer ajutorul lui Constantin Brâncoveanu. Dar boierul Ilie Țifescu (Frige Vacă) trădează complotul și Velicico, mai întâi, apoi, Miron Costin sunt uciși în anul 1691.

Miron Costin a știut mai bine decât orice să împletească activitatea istorică, de însemnător al evenimentelor, cu cea literară. Dotat cu o mare sensibilitate și un talent poetic robust, cu înțelepciunea populară la care se adaugă propria filosofie a vieții, cât și cea de inspirație, Miron Costin scrie versuri românești cu conținut filosofico-religios. De exemplu Viața lumii în care, pe lângă inspirațiile biblice, prezintă și accente de proveniență clasică, în special, din poetul latin Quintus Horatius Flaccus. Contribuția lui Miron Costin nu este numai în literatura română, ci și în literatura poetică polonă. Versurile scrise de Miron Costin în limba poloneză, privind istoria Moldovei și a Țării Românești au fost apreciate de istoricul literar Alexandru Brückner între cele mai bune versuri de acest fel, cu care se poate lăuda literatura polonă în secolul XVII.

Dar trăsătura principală a activității literare a lui Miron Costin se manifestă în proza istorică pe care cronicarul a ridicat-o la înălțimi neatine până atunci. Letopisețul Țării Moldovei a lui Miron Costin s-a păstrat și în traducere latină Chronicon Terrae Moldaviae ab Aarone Principe și a fost descoperit de Eugen Barwinski la Biblioteca Universității din Lemberg, care îl publică în ediția Comisiunii istorice a României la București, în anul 1912. În prefață, Barwinski afirmă că Miron Costin este „cel dintâi istoric modern al României”, că diferă mult de istoricii medievali care au scris anale, fiind conștient ce este și cum trebuie scrisă istoria, ce înseamnă izvor istoric și care este autoritatea lui.

REȚETE

Masajul manual este cea mai veche, răspândită și eficientă formă de abordare a părților moi ale corpului omenesc. Mâna maseurului devine, prin practică îndelungată, cel mai eficient și valoros aparat de masaj. S-a dovedit faptul că orice dispozitiv, instrument, mecanism sau aparat acționat mecanic ori electronic, oricât de ingenios ar fi, nu are aceeași eficiență precum masajul manual și nu poate atinge performanțele sale medicale, terapeutice.

Ciorbă de burtă

Ingrediente:

1 kg de burtă prefărită
2 cepe mari
1 bucată de rasol de vită
1 țelină
2 morcovi
1 ardei gras
5 ouă
1 căpățână de usturoi
1 țelină
2-3 fire de pătrunjel
otet de mere
piper negru măcinat și boabe
sare grunjoasă
300 ml smântână

Mod de preparare:

Pentru a prepara o ciorbă de burtă delicioasă, aveți nevoie, în primul rând, de ingrediente proaspete. Desigur că este important și modul de preparare. Un asemenea fel de mâncare poate ieși mediocru, dar de ce să nu-i dați un gust extraordinar de bun, excepțional, dacă aveți o rețetă bună?

Burta trebuie spălată în câteva ape, apoi se pune la fiert, într-o oală mare, împreună cu rasolul de vită. Spuma care se

face în timp ce oala fierbe, se curăță cu spumiera. Apoi, oala se acoperă cu un capac și se lasă la foc mic, să nu scadă. Se trece apoi la curățarea zarzaturilor, care se spală bine și se pun în oală, cu sare și câteva boabe de piper. Se curăță usturoiul, se spală și apoi se pisează. Se bat ouăle, la care se adaugă sare, piper măcinat și crema de usturoi. Se verifică dacă au fiert rasolul de vită și burta și se scot din oală odată cu legumele, apoi se lasă la răcorit. Se păstrează un morcov pentru ornat, iar burta și carnea de pe rasol trebuie să fie feliate subțire, după care se pun în ciorbă și se mai lasă 5 minute la clocotit. După ce s-a oprit focul, se adaugă amestecul de ouă și smântână, amestecându-se continuu, pentru a se evita formarea cocoloșelor. Urmează adăugarea otetului și apoi se ornează cu morcovi și pătrunjel. La servire, fiecare membru al familiei poate să adauge în farfurie un plus de smântână, după gust.

Tochitură de porc

Ingrediente:

400 g carne macră de porc
100 ml vin
400 g fleică
1-2 linguri ulei sau 1 lingură
cu untură
sare
100 g ficat
piper

Mod de preparare:

Tochitura de porc este una dintre rețetele cele mai potrivite pentru sezonul rece. Este un preparat simplu, dar gustos și apreciat de toți membrii familiei. Pentru început, carnea se spală bine, se curăță de piele, și apoi se taie în cubulețe de 3-4 centimetri și se lasă la scurs. Bucățile de carne se pun apoi într-o tigaie încinsă, la prăjit și se întorc de pe o parte pe alta numai când au făcut crustă.

Ficatul se spală bine și el și se taie

cubulețe, apoi se pune în tigaie, alături de celelalte bucăți de carne. Se întorc doar când s-au rumenit pe o parte, apoi se adaugă sare și piper. Se toarnă încet vinul îndoit cu apă și se lasă să fiarbă înăbușit, până când carnea se va înmuia.

Usturoiul se toacă mărunt și se pisează cu puțină sare, după ce a fost curățat. Apoi, i se adaugă 2-3 linguri de apă pentru a fi subțiat și se toarnă în tochitură. Se mai adaugă sare după gust, dacă este cazul și se mai lasă pe aragaz câteva minute. Tochitura se servește caldă, alături de mămăliguță, murături asortate, ori cu varză călită.

Poftă bună!

Masajul întărește imunitatea, reduce migrenele și stresul

Deși foarte mulți oameni consideră că masajul este un moft, cel mai adesea datorită unei informări deficitare, acesta aduce numeroase beneficii întregului organism.

Jim Rohn spunea, pe bună dreptate: "Pentru ca mintea ta să aibă puterea de a lupta, trupul tău ar trebui să fie în cea mai bună formă posibilă". Masajul este una dintre cele mai bune metode de terapie prin care putem ajuta corpul să funcționeze la capacitate maximă. Este o terapie veche, practică în China, India și Egipt, precum și de alte popoare antice, ajunse la un înalt nivel de civilizație și cultură. Știau faptul că aplicarea mâinilor pe locurile dureroase, în scopul îndepărtării efectelor nocive ale unor suferințe necunoscute, crea efecte terapeutice uimitoare.

Masajul manual este cea mai veche, răspândită și eficientă formă de abordare a părților moi ale corpului omenesc. Mâna maseurului devine, prin practică îndelungată, cel mai eficient și valoros aparat de masaj. S-a dovedit faptul că orice dispozitiv, instrument, mecanism sau aparat acționat mecanic ori electronic, oricât de ingenios ar fi, nu are aceeași eficiență precum masajul manual și nu poate atinge performanțele sale medicale, terapeutice.

Combate stresul, inamicul numărul 1 al organismului

Unul dintre motivele principale pentru care masajul este practicat, de mii de ani, este acela că îl combate și îndepărtează stresul. Acesta poate afecta creierul, pielea, mușchii, practic întregul corp. Este considerat a fi mult mai nociv chiar decât colesterolul.

Masajul funcționează pe următorul principiu: ajută întreg organismul să se relaxeze, ceea ce înseamnă a da la o parte toate grijile, tensiunile, astfel încât permitem ordinii naturale a vieții să curgă lin în fiecare ființă care îl practică. Masajul oferă liniștea, relaxarea și echilibrul de care organismul are nevoie, chiar pentru a se vindeca de boli grave. Cu toate acestea, mulți îl consideră o terapie costisitoare, însă terapeuții care îl practică sunt de altă părere. Ei spun că este cea mai ieftină metodă de a ne menține sănătoși, precum și de a ne recupera sănătatea pierdută.

Un organism obosit poate fi revigorat imediat printr-o ședință de masaj. Când corpul se simte obosit, o vizită la un maseur profesionist este cea mai la îndemână metodă pentru un plus de energie.

Durerile de spate pot fi atenuate tot prin masaj. De asemenea, prin această terapie, persoanele care suferă de osteoartrită pot să își îmbunătățească considerabil mobilitatea. Și persoanele care suferă de tulburări de somn, se vor putea bucura astfel de un somn profund. Prin masare, frecvența undelor cerebrale delta crește, ceea ce înseamnă că starea de somnolență se va instala rapid și va duce la un somn de calitate.

În plus, un alt studiu a aratat că persoanele care primesc masaje de relaxare înregistrează o creștere a vitezei și acurateții atunci când efectuează calcule matematice.

Mai mult de atât, masajele pe față și pe cap nu sunt doar plăcute, ci fac că pielea să pară mai radiantă. Beneficiile masajului le au și părul care este mai sănătos datorită creșterii fluxului sanguin.

Pagină realizată de Mirela Filimon

Pachețele de primăvară

Ingrediente:

12 foi pentru pachețele din orez
piper
2 morcovi
sare
un ou
un dovlecel
o foaie de varză crudă

Mod de preparare:

Morcovii se curăță de coajă și se taie bastonașe foarte fine, ori felii cât se poate de subțiri fie cu un cuțit, fie cu aparatul de curățat cojile legumelor, iar apoi se taie bastonate. Varza se toacă

și ea cât mai mărunt, iar dovlecelul se taie pe lung și apoi se scot semințele din el, și la fel, se taie bastonașe cât mai fine. Toate acestea se amestecă și se presară cu piper și sare.

Pe fiecare foaie din orez se pune câte o lingură de amestec de legume, se unge cu un ou bătut și apoi se împachetează ca sarmalele. După ce toate au fost pregătite, se rumenesc bine în baie de ulei și se scot pe șervețele de hârtie.

Pate de avocado

Ingrediente:

2 buc mari de avocado
zeama de la 1/2 lămâie
1 roșie mică mărunțită bine
busuioc uscat
1 ou fiert tare
2 linguri de brânză de vaci

Mod de preparare:

Cei care preferă un pate curat, fără niciun fel de aditivi, și de asemenea proaspăt, făcut în casă, vor încerca, mai mult ca sigur, această rețetă. Este simplu de făcut, singura condiție pentru ca pateul să fie bun la gust este să alegeți două bucăți de avocado bine coapte. După ce acestea s-au curățat, fructele

de avocado se pun, împreună cu zeama de lămâie, oul tăiat în patru, brânza de vaci și busuiocul în bolul unui mărunțitor electric și se mixează până când se obține o pastă fină. Se poate folosi și blenderul vertical.

Pasta rezultată se amestecă apoi cu roșia tocată mărunt și se unge pe pâine, sau lipie, după preferințe. Se poate orna cu semințele preferate. Pateul neconsumat pe loc se păstrează la frigider cel mult două zile.

Cosmin Mureșan: "A crea în condițiile actuale reprezintă un act de supraviețuire. Încerc, alături de colegii mei, să respect trendul european de modă, gândind la mod global ținute care să corespundă tendințelor actuale. Pe de altă parte, este o luptă de supraviețuire pentru o industrie în plină cădere într-un oraș cu tradiție în confecțiile ușoare. Și aici intervine paradoxul: în 2021 încercăm să ducem mai departe o industrie a frumosului, din care mulți profesioniști pleacă datorită condițiilor economice actuale"

INTERVIU

Cosmin Mureșan: "În spatele oricărui produs stă o poveste tradusă prin veșmânt"

Pagina din acest număr al Suplimentului Informația de Duminică ne-am propus să fie despre eleganță, despre frumos, despre naturalețe, individualitate, creație, grijă, simplitate.

Pentru a lua toate aceste "ingrediente" și a le așterne pe hârtie, aveam neapărat nevoie de un om care trăiește, simte și vede mult mai intens elemente precum culoare, formă, un om care se încadrează excepțional în spațiu, se mulează după anotimpuri, citește mesajele celor din jur, un designer. Cosmin Mureșan ne răspunde întrebărilor.

- Cine este Cosmin Mureșan? Omul.

- E o întrebare grea. Îmi este mult mai ușor să vorbesc despre designerul din mine, despre animalul social - parte a Urbei care sunt, prietenul, inamicul, votantul din mine, dar îmi este greu să vorbesc despre Omul care sunt. Contextualizând: în primul rând, sunt copil de îngeri. Odată cu plecarea părinților mei, a trebuit să mă maturizez rapid. Sunt fratele a două surori, copil mijlociu, ceea ce presupune foarte multe. Apoi, sunt părintele spiritual al Teodorei, copilul minune, muza mea, cea căreia doresc să îi transmit iubirea pentru un domeniu atât de nobil cum este croitoria. Sunt prietenul câtorva persoane de excepție. Sunt inamicul multora pentru că mă încapățenez să vorbesc corect românește și cred într-o Românie a bunului simț. Sunt jumătatea unei relații pe care nu o doresc publică, pentru că respect intimitatea tuturor. Sunt Alice, un alter ego cu mai mult tupeu decât omul real. Sunt suma tuturor trăirilor și a experiențelor acumulate până acum. Sunt produsul oamenilor care reprezintă ceva important pentru mine. Sunt... eu.

- Ne spui povestea de la început? În lumea modei.

- Povestea este una simplă: în 1993, la terminarea liceului, am câștigat Concursul Național de Modă, care mi-a oferit posibilitatea să văd partea glam' a modei, dar care nu a funcționat niciodată ca un factor decisiv în hotărârea mea de a deveni designer. Premiul a coincis cu încadrarea mea ca designer aspirant la „Mondiala”. Poate că acesta a fost momentul în care am realizat că moda poate să devină un metalimbaj care să îmi ofere o modalitate inedită de a comunica cu cei din jur. Cronologic, cred că prima rochie realizată la „Mondiala” după schița mea, o rochie neagră cu inserții roșii, poate deveni momentul zero al carierei mele. Ulterior, am practicat atât moda ca proces productiv, dar și teoretizând conceptul de veșmânt într-un program academic în cadrul Universității de Vest din Timișoara.

- Prima prezentare și cele ce au urmat.

- Prima prezentare cronologic sau definitivă pentru brandul construit alături de Sebastian David? Cronologic: o colecție semnată pentru o casă de modă din Iași, irelevantă în

Cosmin Mureșan se consideră suma trăirilor oamenilor care reprezintă ceva important pentru sine

acest moment. Ca și identitate de brand, prima colecție ar fi „Black Magic Egypt”, colecție de lenjerie de spectacol, care la momentul lansării a stârnit polemici în domeniul meu de specialitate. Au urmat ulterior colecții prin care am încercat să transmit mereu mesaje și povești. Colecțiile create s-au inspirat mereu din evenimente din viața personală, fiind un katarsis pentru multe momente de răscruce din viața mea. Dincolo de spectaculos, materiale prețioase și broderii savante, doar cei apropiați au știut că în multe colecții, mesajul era unul dureros și trist. Astfel, colecțiile care au avut ca personaj central Fata, vorbeau în fapt despre pierderea părinților mei, un moment extrem de greu și de dificil din viața mea.

- Ce stă în spatele unei colecții, ce stă în spatele unei piese vestimentare? Aș vrea să știm cum iau naștere toate, artistic.

- În spatele oricărui produs - haină sau colecție - stă o poveste tradusă prin veșmânt. În cazul unicateilor, ele vorbesc despre personalitatea și viața purtătorului. În

cazul colecțiilor stă o stare, un fapt de viață, o idee. Traduse ulterior în culori, linii și mesaje.

- E lumea ta una cu sușuri și coborâșuri, e greu, e ușor? Muncind cu oamenii, încerci să îi mulțumești pe alții prin ceea ce crezi sau pur și simplu să simți împlinirea ta?

- Lumea mea nu e diferită de a majorității. Este la fel de greu, dacă nu cumva și mai greu. Am încercat mereu să respect o promisiune de excelență în tot ce am făcut până acum, indiferent dacă a fost în modă, în spațiul creativ sau social, ceea ce a adus un plus de gravitas la tot ce am realizat până acum. Cine spune că a fi designer este o meserie ușoară, se înșală; nu este vorba doar de haine sau despre culori. Este vorba despre comunicare, sustenabilitate, tradiție și inovație. Tot ceea ce rămâne notabil, indiferent de domeniu, este rezultatul implicării, devotamentului și dăruirii manifeste în domeniul vizat.

- Cea mai mare provocare?

- Încă nu s-a născut. Sau, fiecare colecție sau proiect reprezintă o mare

provocare asumată până la capăt.

- Regrete?

- Multe. Regret pierderea părinților mei. Regret că nu pot face mai mult pentru a-i ajuta pe cei din jurul meu. Regret că nu se mai poartă fusta clasică de 70 cm. Regret culorile din sezonul trecut. Dar poate că cel mai mare regret este că uit mereu lecția de modestie în spiritul căreia am fost educat.

- Modele în viață?

- Dior pentru excelența în modă. Mama - pentru eleganța, simplitatea și seninătatea ei. Tata - pentru că este supereroul meu. Oamenii cu care am lucrat și lucrez - pentru dăruirea și profesionalismul lor. Oamenii întâlniți întâmplător în fiecare zi - pentru lecția de viață. Viața mea este rezultatul trăirilor tuturor celor care au contribuit la ea, personal și profesional.

- Ce înseamnă să crezi în lumea modei în anul 2021, în România? În Satu Mare.

- A crea în condițiile actuale

reprezintă un act de supraviețuire. Încerc, alături de colegii mei, să respect trendul european de modă, gândind la mod global ținute care să corespundă tendințelor actuale. Pe de altă parte, este o luptă de supraviețuire pentru o industrie în plină cădere într-un oraș cu tradiție în confecțiile ușoare. Și aici intervine paradoxul: în 2021 încercăm să ducem mai departe o industrie a frumosului, din care mulți profesioniști pleacă datorită condițiilor economice actuale.

- Tendințele anului 2021 în modă?

- 2021 este al doilea caz din istoria modei în care institutele de specialitate au lansat nu una, ci două culori de sezon: galbenul și griul. La nivel de linie, casual-ul din perioada pandemiei se traduce prin linii fluide, lejere, foarte multe layere, asimetrii. Foarte multe printuri mixate, toate gândite cu subiect principal extrem de evident: nevoia de evadare, dorul de călătorie.

- De ce ar fi nevoie, Cosmin, ca în domeniul în care activezi să spui că totul e bine pus la punct? Mă refer la legislație, la aspecte precum forța de muncă, desfacere etc.

- Cred că răspunsul la aceasta întrebare, ar soluționa în mod global întreaga economie națională. Avem nevoie de o industrie coerentă în care pregătirea profesională să se împletească cu studiile de specialitate. Îmi doresc o piață de desfacere conștientă de nevoile sale, în care clientul să se educe în spiritul calității și nu cantității. Există o deosebire fundamentală între produsul creat, made to measure, și produsul de mass market, deosebire pe care majoritatea nu o cunosc sau o ignoră. Altfel nu îmi explic cum îți poți dori o replică fidelă la o rochie Elie Saab la preț de nimic. Nu avem încă dezvoltată cultura produsului personalizat, încă alergăm după hainele făcute în China, ieftine și incredibil de kitsch-oase. Revenind la întrebare: o forță de muncă pregătită, un sistem educațional competent, o piață de desfacere matură și conștientă de alegerile făcute.

- 2021 prin ochii tăi. În incheiere, ce ne pregătești?

- 2021 va fi un an interesant, în care ne vom schimba încet prioritățile. Ne vom redimensiona nevoile și ne vom îndrepta atenția către alte zone decât cele vizate până acum. La nivel de brand: este un an al schimbării pe care l-am început cu redenumirea brandului. CM - creation de mode a încetat să mai existe, fiind înlocuit de D'OR. Este o schimbare pe care mi-o doream de mult timp. Apoi vom lansa o linie pentru „petite taille”, o linie pentru persoanele cu forme, o linie de tineret, vom revizita rochia de mireasa și costumul de ceremonie. Vom avea colaborări cu partenerii noștri de cursă lungă, dar și cu cei noi. Vom dezvolta agentia de modeling Diva's, cu care va vom surprinde. Și, nu în ultimul rând, „Alice c'est moi”... dar despre asta, data viitoare!

A consemnat Ioana Vladimirescu

Biblioteca din Alexandria

Despre existența bibliotecii din Alexandria, se cunoaște foarte bine în întreaga lume, însă dispariția ei a rămas învâluită în mister. Motivul? Dispariția acesteia în mod misterios. Ea a fost plânsă de toate generațiile din antichitate și până în zilele noastre. Euclid și Arhimede și-au legat numele de cel al faimoasei biblioteci, iar distrugerea ei a aruncat Europa în "Epoca Întunericului" cu 1000 de ani în urmă în ce privește dezvoltarea științei, medicinei, filozofiei, istoriei și a literaturii.

Cea mai renumită bibliotecă a fost cea din Alexandria, o adevărată metropolă a civilizației greco-romane din Egiptul Antic. Din sursele consultate rezultă că biblioteca conținea peste 900 000 de pergamente și alte cărți valoroase. Alexandria este situată la vărsarea în Marea Mediterană a brațului vestic al Deltei Nilului.

Cum a fost creată?

Cei care vizitau Alexandria, priveau cu admirație vestitele palate, temple și casele sale. Au văzut și turnul luminos de la Pharos, una dintre cele șapte minuni ale lumii, cu o înălțime de 135 de metri, iar în vârf se afla statua lui Poseidon, înaltă de 7 metri. A fost cea mai înaltă construcție din lume.

Pasagerii rului și papirusuri în care se adănceau în timpul călătoriei și le țineau în bagaje. Oficialii din Egipt le puneau întrebări: dacă au la dânsii papirusuri. Din mândrie că se aflau în metropolă, fără să știe că unele erau copiate, iar lor ei le dădeau copii, le primeau pentru a îmbogăți fondul de cărți al bibliotecii din Alexandria.

Iată doar o practică simplă dar benefică în cea mai mare colecție a Antichității. Prin fondurile ei, biblioteca pune clar în umbră toate celelalte instituții similare.

Totuși cum a fost posibil? Printr-un amestec de lipsă de scrupule, simț al afacerilor și cunoștințe literare pe care le are personalul. Acest lucru e dovedit de o altă istorioară demnă de crezut cu privire la achiziționarea cărților bune. Egiptenii s-au adresat oficial bibliotecilor din Atena cu rugămintea de a li se permite să împrumute manuscrisele originale ale marilor autori din Attica – Eschil, Sofocle și Euripide. Doreau să le ducă la Alexandria, să le copieze și să le trimită înapoi la Atena. Drept garanție, egiptenii erau dispuși să depună respectabila sumă de 150 talanți de argint. Atenienii au fost de acord și afacerea a decurs conform planului.

Valoroasele manuscrise au fost expediate și, într-adevăr la un moment dat papirusurile s-au întors de la Alexandria înapoi la Atena, prin curieri. De reținut că egiptenii i-au păcălit pe atenieni, care au primit multe copii.

Trimișii regelui și lucrătorii bibliotecii colindau toată regiunea mediteraneană și cumpărau lucrări. În mijlocul secolului întâi î. Chr., în depozitele de la Alexandria se aflau așa de multe exemplare, aproape întregul tezaur de cunoștințe al antichității. Putem afirma că erau reprezentate toate disciplinele și specialitățile: romane, lirică, drame, lucrări de istoriografie și biografie, literatură de specialitate din domeniul ca matematica, geografia, astronomia și medicina. Împună cu Muzeul (Mouselon, templul muzeelor) din care făcea parte, biblioteca era emblema științifică a metropolei Alexandria.

În bibliotecă erau păstrate cunoștințele, în timp ce muzeul era o adevărată universitate, în care sute de învățați și cercetători lucrau la sporirea cunoștințelor. Aceștia culegeau ironii mușcătoare de la colegii care nu avuseseră norocul să desfășoare o muncă bine plătită din vistieria plină a regelui. Se spune că aceștia... stăteau acolo ca găinile la îngrășat în coș. Papirusurile se păstrează foarte bine: O dovedește un exemplar lung de 4 m, vechi de 2500 de ani, care a fost derulat pentru prima dată în anul 2015 la Institutul pentru Știința

restaurării și conservării din Köln.

De fapt, sistemul n-ar fi funcționat fără patronajul regelui. Alexandria era capitala Ptolemeilor, dinastia care a luat în posesie bogatul Egipt după moartea lui Alexandru cel Mare, regele Macedoniei. După aceea dată, ei au intrat într-o competiție cavalească cu ceilalți regi elenistici, care domneau în Macedonia, Siria sau în Pergam.

Un domeniu important al competiției era cultura. Fiecare voia să-i întrecă pe ceilalți în afara arhitecturii, a tehnicii sau a științelor.

Datorită bogăției lor materiale, dar și de idei, Ptolemeii erau de cele mai multe ori în frunte. În ceea ce privește biblioteca, dispuneau și de un avantaj de poziționare, unică în felul său. Aveau monopolul papirusului, principalul suport de scris din Antichitate.

Pe atunci, pergamentul n-avea decât un rol secundar. Cyperus Papyrus, planta din măduva căreia se prepara apreciatul material pentru scris, creștea numai în Egipt, pe malurile și în Delta Nilului.

Având în vedere acest lucru, Ptolemeii făceau afaceri profitabile cu papirus în toată regiunea mediteraneană, în timp ce pentru cerințele lor puteau să se servească din propria ogradă. De aceea, și producerea copiilor era pentru ei mult mai ieftină decât pentru concurența elenistică.

Întemeierea Bibliotecii

Întemeierea bibliotecii din Alexandria a avut loc în vremea fondatorului dinastiei. Ptolemeu întâi a fost un general a lui Alexandru cel Mare. După moartea acestuia, după ce a cucerit Egiptul în lupte, s-a intitulat rege și a guvernat până în anul 283 î. Chr. L-a urmat apoi fiul lui, Ptolemeu al II-lea, care s-a angajat în promovarea științei la fel de pasionat ca și tatăl său. Și sub domnitorii următori, care au provenit toți din familia Ptolemeilor. Muzeul și biblioteca au rămas înfloritoare obiecte de mândrie și invidie de toată lumea.

Biblioteca era condusă de un director angajat, a cărui importanță reieșea și din

faptul că regii îi încredințau instruirea și formarea urmașilor la tron. În acest post căutat și bine plătit ajungeau personalități cunoscute din lumea învățaților antici, corifeii ai vremurilor lor.

Începând din anul 284 î. Chr., primul director al bibliotecii a fost filologul Zenodot din Efes, cunoscut ca primul editor critic al operelor lui Homer. I-a urmat în 270 î. Chr., poetul epic Apollonius din Rhodos, autorul celebrei epopei despre aventurile argonauților. Prin anul 245 î. Chr., acesta a fost urmat la rândul lui de învățatul multidisciplinar Eratostene din Cyrene, cunoscut astăzi mai ales pentru performanța de a fi calculat aproape exact circumferința Pământului. Ironia sortii este că, din numeroasele lor lucrări în domeniile geografiei, matematicii, filozofiei, nu s-a păstrat aproape nimic, tocmai fiindcă a deținut funcția de director al bibliotecii până la moartea sa din 194 î. Chr., timp de aproape șase decenii. Odată cu dispariția bibliotecii au dispărut și manuscrisele sale.

Pe lângă achiziționarea sularilor scrise, directorilor le mai revenea sarcina de a le ordona, pentru a fi mai accesibile cercetătorilor și a publicului interesat. Eratostene și-a arogat mari merite și în această privință. Ca rezultat, biblioteca din Alexandria era vestită pentru sistemul ei ordonat de catalogare. Astfel, ca proveniență sau, în măsura în care erau cunoscute, după numele autorilor. Căutarea lucrărilor donate de utilizatori era ușurată și de clasificarea pe teme și domenii de specialitate.

În acest scop, exista un catalog cuprinzând 120 de volume, cu un indice împărțit pe materii ca retorica, dreptul, epica, tragedia, lirica, istoria, medicina, matematica, științele naturii și diverse. A existat și o anexă a bibliotecii, mai mică, în cadrul sanctuarului dedicat zeului Serapis.

Cezar și Cleopatra

E greu de imaginat cum ar fi dacă știința contemporană ar avea încă acces

la biblioteca din Alexandria. Am dispune astfel de un tezaur incomensurabil de cunoștințe despre Antichitate. Doar o parte infimă din fondul de cărți se mai păstrează încă sau cel puțin sunt cunoscute după titluri.

În trecut, printre istorici era răspândită ipoteza că biblioteca ar fi fost distrusă de foc în anii 48-47 î. Chr.

Pe atunci Alexandria era în plin război civil. Ptolemeu al XIII-lea lupta aprig pentru putere cu sora sa Cleopatra a VII-a. În acele confruntări, era implicat nemijlocit generalul roman Iulius Cezar, care a trecut cu trupele lui de partea Cleopatrei, ajutând-o să obțină în final victoria.

După moartea tatălui ei Ptolemeu al XII-lea în anul 51 î. Chr., Cleopatra a urcat pe tron ca regină a Egiptului. A domnit între anii 51 și 30 î. Chr. A fost ultima regină a Egiptului. Ea a intenționat revigorarea tradițiilor Egiptului, căutând sprijin militar la Caius Iulius Caesar și la Marc Antonio, a cărui soție a fost. Cleopatra a avut patru copii: Cezarion, Cleopatra a VIII-a Selene, Alexandru Helios și Ptolemeu Ihiladfus. Cleopatra a decedat în anul 36 î. Chr. Iulius Caesar a fost un mare om politic și militar roman și una dintre cele mai influente personalități din istorie. Rolul său a fost esențial în instaurarea dictaturii la Roma și lichidarea democrației Republicii. Caesar a fost asasinat în Senat, de o rudă a sa, Brutus, cu un pumnal de luptă.

Într-adevăr, în cursul ciocnirilor militare a izbucnit un incendiu, i-au căzut victime doar mici părți din bibliotecă, poate numai lucrările depozitate într-o clădire învecinată din port. Numeroasele izvoare dovedesc că biblioteca era încă intactă și sub stăpânire romană, care a început în anul 30 î. Chr. Prin cucerirea de către Octavian, viitorul împărat Augustus. E drept că încetase susținerea financiară din partea regilor generoși. Dar și pentru romani, Muzeul și biblioteca erau obiective de prestigiu, care meritau să fie păstrate.

Continuare în numărul următor

Prof. Dr. Ioan Corneanu, Lacrima Teocan Istrăuan, Mircea Pîrlea

Miron Costin (1633–1691), mare cronicar al Moldovei

Urmare din pagina 1

Astfel, Miron Costin întreprinde primele cercetări documentare asupra descălătorilor Moldovei, Dragoș și Bogdan, face corijările necesare, stabilește o cronologie corectă a domniilor și evenimentelor.

În De neamul Moldovenilor, Miron Costin se ocupă de originea românilor, subliniază ideea unității cât și a descendenței romane, a purității sângelui latin fără amestecul dacilor autohtoni. În exagerarea sau privirea exhaustivă a elementului latin, el se dovedește întrucâtva precursor al Școlii Ardelene. Desigur că teza despre dacia care s-au risipit în alte țări după moartea lui Decebal și-a dovedit de mult netemeinicia. Miron Costin face o eligioasă descriere a Italiei, numind-o "scaunul și cuibul a toată dascălia și învățătura cum era odată Atena la greci și acum (vremea cronicarului) Padova în Italia". De fapt scopul lui Miron Costin prin aceste susțineri era acela de a combate interpretările greșite ale lui Simion Dascăl și Mihail călugărul, interpolatorii lui Grigore Ureche.

Concepția istorică a lui Miron Costin

din Letopisețul Țării Moldovei și De neamul Moldovenilor se apropie și este asemănătoare gânditorilor umaniști ai Renașterii, dar reflecțiile teoretico-filosofice le împrumută de la clasicii antici, îndeosebi de la Salutiis (care pretindea că istoria trebuie să înfățișeze faptele mari ale înaintașilor spre a fi lumină călăuzitoare pentru urmași – posteris lumen esto) și Cicero (care pretindea că istoria este îndrumătoare a vieții și făclia adevărului – magistra vitae et lux veritatis). Miron Costin manifestă însă o totală independență și originalitate în interpretare. Pornind de la definițiile clasicilor latini, el le dă interpretare creatoare: "letopisețele nu sunt numai să le cetească omul să știe ce a fost în vremile trecute, ci mai mult, să fie de învățătură, ce este bine și ce este rău și de ce să se fească și ce va urma fiecine". Sămburele concepției istorice înseamnă lămurirea a ce e bine și ce e rău și îndreptarea cititorului numai spre bine. Nu e o concepție actuală în sensul descoperirii adevărului istoric, dar este utilitaristă deoarece, pe lângă scopul științific, îl urmărește și pe cel educativ. Miron Costin nu neglijează nici valoarea tradiției orale. Avea cunoștință de imperfecțiunea firii omenești, spirit critic în des-

crierea personajelor. Nu cuprindea întru-totul, conceptul modern de "obiectivitate", dar o intuia empiric, numind-o "fățărie".

Miron Costin n-a fost un simplu cronicar al faptelor trecutului, ci a căutat să pătrundă în miezul întâmplărilor spre a ajunge la procesul istoric. Concepția filozofico-religioasă reiese la Miron Costin din faptul că întreaga desfășurare a vieții istorice nu este decât împlinirea, exteriorizarea voinței divine (influența scriitorilor antici greci). Miron Costin prezintă și o concepție politică ce decurge direct din rangurile deținute. Dar cugetarea politică este subordinată celei religioase, creștine.

O particularitate a stilului, tratării, se referă la modul cum știe să zugrăvească tabloul sufletesc al domnilor Moldovei, Munteniei, Transilvaniei. Miron Costin rămâne cel mai însemnat cronicar al Evului Mediu românesc, reușind să aducă opera sa la nivel egal cu istoriografia altor popoare europene.

Lucrări de referință:

Opere complete, după manuscrite, cu variante și note, cu o recesiune a tuturor codicilor cunoscute până astăzi, bibliografia, biografia lui Miron Costin, un glo-

sariu lucrat de D. I. Săineanu, portrete, facsimile diverse, de V. A. Urechia, București, 1886; Opere, vol. I-II, ediție critică îngrijită și studiu introductiv, de P. P. Panaitescu, București, 1965; Opere, Letopisețul Țării Moldovei de la Aron Vodă încoace, Cronica polonă, Poema polonă, De neamul Moldovenilor, Istoria de Crăia Ungurească, Craiul solului tătărăsc, Versuri, Discursuri și scrisori, ediție critică cu un studiu introductiv, note, comentarii, variante, indice și glosar de P. P. Panaitescu, București, 1958; Istorie în versuri polone despre Moldova și Țara Românească (1684), ediție și traducere, îngrijită de P. P. Panaitescu, București, 1929.

Bibliografie critică:

Almaș, Dumitru, Miron Costin Cronicarul, București, 1973; Corfus, Ilie, O nouă scrisoare a lui Miron Costin, București, 1972; Idem, Noutăți despre tatăl lui Miron Costin, București, 1979; Dumitrescu, Dinu, Date noi despreuciderea lui Miron Costin, f.l., f.e., 1966; Goergian, Pamfil, Știrile geografice din opera lui Miron Costin, studiu însoțit de un tablou cu denumiri geografice, Buzău, 1925; Lupaș, Ioan, Miron Costin și concepția lui filosofică

asupra istoriei, Sibiu, 1934; Marian, Simion Floarea, Portretul lui Miron Costin, Mare logofăt și cronicar al Moldovei, București, 1900; Morariu, Leca, Miron Costin, Cernăuți, 1942; Panaitescu, P. P., Influența polonă în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin, București, 1925; Idem, O istorie a Ardealului, tradusă de Miron Costin, București, 1936; Pascu, George, Cronicarii moldoveni Grigore Ureche și Miron Costin, Iași, 1936; Rosetti, Alexandru, Data Croniceii Țării Moldovei și Munteniei, de Miron Costin. O ipoteză, f.e., 1916; Scarlat, Mircea, Introducere în opera lui Miron Costin, București, 1976; Velciu, Dumitru, Miron Costin, Interpretări și comentarii, București, 1973.

Mircea Pîrlea
Biblioteca Județeană Satu Mare

Bibliografie:

Negrici, Eugen – Narațiunea în cronicile lui Grigore Ureche și Miron Costin, București, Editura Du Style, 1998
**** Enciclopedia marilor personalități din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului, Volumul II, G – O, București, Editura Geneze, 2000
**** Miron Costin, București, Editura Meridiane, 1973

Silviu de Herbay a acordat o mare importanță sportului și fotbalului românesc, aflat la începuturi, în acea vreme. El este cel care a organizat cluburile de fotbal: „Victoria” Cluj, „C.S.B.” Baia Mare, „Olimpia” Satu Mare, „Crișana” Oradea, „Maramureșul” Sighetul Marmației, „Aurora” Beiuș ș.a.

PERSONALITĂȚI

Generalul Silviu de Herbay, unul dintre fondatorii Olimpiei Satu Mare

Anul acesta Olimpia, echipa de fotbal fanion a județului Satu Mare, împlinește 100 de ani de la înființare

Anul acesta Olimpia, echipa de fotbal fanion a județului Satu Mare, împlinește 100 de ani de la înființare. Se cuvine să reconstituim, atât cât documentele ne permit, pașii pentru începuturile acestei echipe care a strâns de-a lungul deceniilor atâtea emoții, bucurii, energii și speranțe. Și, îndrăznim să spunem, speranțe încă mai strânte, încredere într-un viitor mai bun decât prezentul care ne înconjoară. Astăzi dorim să ne oprim asupra unei personalități care a pus umărul la fondarea Olimpiei.

Se spune, pe drept cuvânt, despre generalul Silviu de Herbay că este unul dintre eroii „uitați deocamdată de istoria oficială”. Aparținător în primul rând spațiului hunedorean, personalitatea sa este mai bine valorificată în ținuturile acelea, mai ales prin truda lui Dorin Petresc. Grija acestui om de cultură (cărui îi mulțumim în mod special pentru ajutorul acordat în redactarea acestui material) a făcut ca Hunedoara să-l recupereze pentru tezaurul său de personalități. În cele ce urmează, ne străduim să arătăm legăturile acestei personalități cu județul Satu Mare.

O familie nobiliară

Originar dintr-o familie nobiliară românească din părțile Hunedoarei, născut în anul 1860 în Ilia, s-a afirmat ca un militar de carieră, dar și ca un sprijinitor al artei, culturii și sportului. Doi dintre înaintașii săi – Alexandru Herbay (Herbeiu) și Ioannis Ladar de Dobra – au reușit să intre în rândul micii nobilimi din sud-vestul Transilvaniei. Unul dintre bunici a funcționat ca notar imperial în localitatea Lăpușnic. În schimb, bunicul dinspre mamă, Johann Schokander, fusese un prosper neguțator din Hunedoara, ai cărui strămoși veniseră în Ardeal, odată cu oștile lui Mihai Viteazul.

A fost ofițer al armatei austro-ungare, comandant al garnizoanei din Viena, colaborator și consultant pe probleme militare la elaborarea Enciclopediei Române. A sprijinit Societatea „România Jună” din Viena. A fost reprezentant al Senatului Militar Român Central pe lângă Consiliul Național Român Central din Arad.

După Marea Unire, pentru meritele sale deosebite, regele Ferdinand i-a acordat gradul de general al Armatei Române.

A deținut până în anul decesului său funcția de președinte al Uniunii Sportivilor din România.

Iubitor al muzicii, alături de soția sa care era o talentată cântăreață, a tipărit la Arad lucrarea Vals de amor, pentru pian și violină, „venitul curat” fiind destinat pentru scopuri culturale

Căsătoria

Vorbind despre legăturile sale cu părțile sătmărene, mai întâi ar fi de amintit faptul că s-a căsătorit cu Valeria Popp (Papp), una dintre fiicele protopopului de Sighet, Ioan Papp (1834-1878). Despre acest preot greco-catolic știm că s-a născut la Cig, în familia parohului local Simion Popp (Papp). Cigul este astăzi localitate componentă a orașului Tășnad. Un lucru mai puțin știut este faptul că una

Silviu de Herbay, 1860-1923, ofițer al armatei austro-ungare, comandant al garnizoanei din Viena. După Marea Unire, pentru meritele sale deosebite, regele Ferdinand i-a acordat gradul de general al Armatei Române

Sportive:

În vederea emulațiilor de primăvară, Clubul sportiv românesc Olimpia și-a ales un nou comitet care va lucra cu râvnă pentru reorganizarea acestuia. E vorba să se întreprindă, laolaltă și societatea sportivă din Satu-Mare care a fost creștă de către dl general Herbay. Credem că dl general fiind acum în opoziție — și sperăm că aceasta oprită va fi destul de lungă — să se poată și de-a la organizarea Olimpiei ca un comitet al sportivilor, pe cât îl știm.

E bine în acest timp ca societățile culturale la un loc cu „Astra” să ajute de asemenea acest Club pentru a ajunge la nivelul celor neguțări din Sătmar și alte orașe. Este neînchipuită de mare contribuția

Știre din ziarul Satu Mare despre reorganizarea clubului Olimpia

Ziarul Satu Mare, anunțul decesului generalului Herbay

A murit generalul Herbay.

Este bine cunoscut în orașul nostru generalul pensionar Herbay. După ce a ieșit din armată și înregistrat într-un partid politic și a fost ales senator de Sătmar.

Generalul Herbay, în timpul vacanțelor parlamentare venea în Sătmar și convocând cetățenii care îl aleseseră, căuta să le explice diferitele chestii de ordin politic, comercial și economic. Pentru acei cetățeni care îl aleseseră, căuta să le explice diferitele chestii de ordin politic, comercial și economic. Pentru acei cetățeni care îl aleseseră, căuta să le explice diferitele chestii de ordin politic, comercial și economic. Pentru acei cetățeni care îl aleseseră, căuta să le explice diferitele chestii de ordin politic, comercial și economic.

Vineri 30 Noiembrie a încetat din viață la București.

dintre surorile acestui preot, Terezia, a fost soția celui care a înființat prima catedră de limba și literatura română în orașul Satu Mare, Petru Bran. Cu alte cuvinte, Silviu Herbay era înrudit cu familia lui Petru Bran.

Parlamentar de Satu Mare

Un alt aspect important de semnalat este faptul că Silviu de Herbay a candidat în iunie 1920 la alegeri din

partea Partidului Poporului (formațiune înființată de către generalul Averescu), în județul Sătmar, contra canonicului Florian Stan (1857-1924, originar din Iegheriște), care era afiliat Partidului Național Român. A obținut 1.064 de voturi față de cele 405 ale contracandidatului său.

Bi-săptămânalul „Satu Mare”, care de la înființare avea simpatii pentru Partidul Național Român (după fuziunea din anul 1926 cu Partidul

Tărănesc, a devenit organul de presă al noii formațiuni) preciza la începutul anului 1922 faptul că generalul Herbay, aflat în vizită la Satu Mare, „a făcut mai multe declarații la întrunirea intimă. D-nsa a făcut o expunere a situației politice actuale fără a releva lucruri noi. Pentru acesta credem inutil să reproducem în gazetă întrucât cititorii cunosc situația politică din reportajele noastre”.

Olimpia Satu Mare

După cum se știe, înființarea echipei de fotbal Olimpia se datorează primarului de atunci al orașului Satu Mare, Augustin Ferențiu, avocatului Ștefan Cherecheș (viitor primar și el al municipiului Satu Mare) și lui Virgil Bălibanu (1899-1947), care de asemenea era înrudit cu cei din familia Bran.

Mai multe informații aflăm în anul 1922, când „în vederea emulațiilor de primăvară Clubul sportiv românesc Olimpia” și-a ales o nouă conducere.

Ziaristul sătmărean își exprima optimismul în ceea ce privea implicarea generalului Herbay în organizarea Olimpiei, întrucât crease o Societate Sportivă la Satu Mare, cât a fost senator.

Acum, formațiunea politică a generalului Herbay era în opoziție, iar redactorul, desigur simpatizant ori poate chiar membru al P.N.R. își exprima speranța, cu ironie, „că această opoziție va fi destul de lungă”.

Într-adevăr, Silviu de Herbay a acordat o mare importanță sportului și fotbalului românesc, aflat la începuturi, în acea vreme. El este cel care a organizat cluburile de fotbal: „Victoria” Cluj, „C.S.B.” Baia Mare, „Olimpia” Satu Mare, „Crișana” Oradea, „Maramureșul” Sighetul Marmației, „Aurora” Beiuș ș.a.

Inima sa atât de devotată neamului a încetat să mai bată în ziua de 1 decembrie 1923, la București.

Autoritățile române i-au organizat funeralii naționale și onoruri militare. A fost înmormântat la Arad.

Prieteni sătmăreni

La decesul său, înregistrat la 30 noiembrie 1923, ziarul „Satu Mare” consemna: „A murit generalul Herbay. Este bine cunoscut în orașul nostru generalul pensionar Herbay. După ce a ieșit din armată și înregistrat într-un partid politic și a fost ales senator de Sătmar. Generalul Herbay în timpul vacanțelor parlamentare venea în Sătmar și convocând cetățenii care îl aleseseră, căuta să le explice diferitele chestii de ordin politic, comercial și economic. Pentru asta fostul senator se bucura de numeroși prieteni la noi”.

În Senatul României, alături de vlădicul Miron Cristea, a promovat un proiect de lege pentru educația sportivă a tineretului. Silviu de Herbay a fost un om așa cum îl evocau la dispariția sa ziarele bucureștene: „Înzestrat cu o cultură vastă și deosebită sensibilitate, conștient de valoarea misiunii sale de pionier, Silviu de Herbay a deținut, până în anul 1923, funcția de președinte al Uniunii Sportivilor din România, având sarcina deosebită de a purta făclia sportului pe meleagurile patriei”.

Bibliografie:

<https://zhd.ro/istorii/inedit-hunedoreanul-care-comandat-garnizoana-viena-sub-franz-joseph/>, consultat la 10 februarie 2021.

Ștefan Mărcuș, Thalia Română, Contribuții la istoricul teatrului românesc din Ardeal Banat și Părțile Ungurene, Timișoara, 1945, pp. 378-379.

Marin Pop, Organizarea Partidului Național Român din județul Satu Mare și Primele Două Alegeri parlamentare de după Marea Unire (Noiembrie 1919 și Iunie 1920), „Satu Mare. Studii și comunicări”, Oradea, an XXXIX, nr. 17, 27 aprilie/10 mai 1903, p. 203.

„Satu Mare”, Satu Mare, 1922-1923.

Dr. Viorel Câmpean

Demi Lovato face mărturisiri emoționante în noul său documentar

Cântăreața americană Demi Lovato dezvăluie într-un documentar că a suferit, în 2018, trei atacuri cerebrale și un atac de cord după o supradoză de droguri.

Vedeta în vârstă de 28 de ani, care fusese abstinentă șase ani după ce a urmat tratament pentru dependență de alcool și droguri, a fost spitalizată la Los Angeles în 2018. Ea a fost găsită, inconștientă, în casă.

În trailerul serialului documentar „Dancing With The Devil” al YouTube, ea spune: „Am avut trei atacuri cerebrale. Am suferit un atac de cord. Medicii mi-au spus că mai aveam cinci până la zece minute”.

Într-un interviu acordat Associated Press, cântăreața a spus că supradoza i-a afectat creierul.

„Încă mă confrunt cu efectele ei”, a adăugat Lovato. Copil-vedetă al Disney, Lovato s-a luptat cu dependența de alcool și droguri mai mulți ani. Într-un documentar din 2012, „Demi Lovato: Stay Strong” se arată cum obișnuia să prizeze cocaină de mai multe ori pe zi, dar a găsit calea de a merge la dezintoxicare și de a se întoarce la o carieră de succes.

Născută pe 20 august 1992, Demetria Devonne „Demi” Lovato este cântăreață, compozitoare și actriță americană. Ea a debutat în serialul „Barney & Friends”, dar a devenit

cunoscută pentru interpretarea rolului Mitchie Torres în filmele „Camp Rock” și „Camp Rock 2: The Final Jam” (2010). Ea s-a remarcat și în serialul „Sonny și steluța ei norocoasă/ Sonny with a Chance”.

În muzică, Demi Lovato a debutat în 2008, cu albumul „Don't Forget”. Ea a mai lansat albumele: „Here We Go Again” (2009), „Unbroken” (2011), „Demi” (2013), „Confident” (2015) și „Tell Me You Love Me” (2017). A primit două nominalizări la premiile Grammy.

În 2020, a cântat imnul SUA înaintea finalei Super Bowl, a fost prezentă pe scena galei Grammy și la Billboard Music Awards și a făcut parte, în ianuarie 2021, din lineup-ul evenimentului dedicat inaugurării mandatului prezidențial al lui Joe Biden.

Demetria Devonne „Demi” Lovato (n. 20 august 1992) este o cântăreață, compozitoare americană, actriță și model. A debutat în serialul Barney & Friends, însă și-a câștigat celebritatea în urma interpretării rolului lui Mitchie Torres în filmul Camp Rock alături de Jonas Brothers, și datorită serialului Sonny și steluța ei norocoasă.

Lovato a debutat în industria muzicală cu albumul Don't Forget, lansat pe 23 septembrie 2008. Acesta a fost un succes comercial, debutând pe locul al doilea în Billboard 200, cu peste 89.000 de exemplare vândute în prima săptămână.

Ulterior, artista și-a lansat al doilea album, intitulat Here We Go Again, pe 21 iulie 2009, dovedindu-se a fi un nou succes și atingând poziția fruntașă în Billboard 200. A urmat Unbroken, iar pe 14 mai 2013, cel de-al patrulea album al său, intitulat chiar Demi.

Demi s-a născut la 20 august 1992 în Albuquerque, New Mexico, în familia inginerului și muzicianului Patrick Martin Lovato și a Diannei Lee Hart (născută Dianna Lee Smith, 8 august 1962), o fostă majoretă la Dallas Cowboys și cântăreață de muzică

country. Demi are o soră mai mare, Dallas (n. 4 februarie 1988), o soră vitregă mai mică din partea mamei, actrița Madison De La Garza, și o soră mai mare din partea tatălui, Amber, cu care a vorbit pentru prima dată când avea 20 de ani.

Apar noi detalii despre sezonul al doilea al serialului Bridgerton

Actrița Simone Ashley, cunoscută pentru rolul din „Sex Education”, va fi protagonistă celui de-al doilea sezon al „Bridgerton”, despre care Netflix a spus că este cel mai de succes serial al său.

Ashley va fi Kate Sharma, de care se îndrăgostește Antony Bridgerton (jucat de Jonathan Bailey), fratele protagonistei primului sezon. Sezonul al doilea al producției Shondaland va avea la bază a doua carte din seria semnată de Julia Quinn, „The Viscount Who Loved Me”.

Personajul Kate Sharma este nou venit în Londra. Este inteligentă și încăpățanată și nu suportă proștii, în această categorie incluzându-l și pe Anthony Bridgerton.

Fiecare dintre romanele seriei lui Quinn se concentrează pe câte un cuplu, iar serialul creat de Chris Van Dusen și produs de Shonda Rhimes, îl urmărește pe acesta. Van Dusen a declarat pentru The Hollywood Reporter că i-ar fi plăcut să poată vedea cuplul principal din primul sezon, interpretat de actrița Phoebe Dyvenor și Regé-Jean Page, din nou în serial, chiar dacă nu ar mai fi fost în centru.

Pe lângă „Sex Education”

(Netflix), Ashley a mai jucat în miniseria „The Sister” și în al treilea sezon „Broadchurch”.

Primul sezon al serialului „Bridgerton”, conceput pentru Netflix de Shonda Rhimes, creatoarea „Grey's Anatomy”, a avut o lansare reușită. Potrivit platformei de streaming, 82 de milioane de conturi din lume au privit „cel puțin 2 minute” din serial în 28 de zile de la lansarea online.

Potrivit Netflix, serialul este în top 10 cele mai urmărite conținuturi de pe platformă în 83 de țări, cu excepția Japoniei. Carisma actorului principal, Regé-Jean Page, a ajutat la acest succes mondial.

Rose Leslie și Kit Harington au devenit părinți

Actorii Rose Leslie și Kit Harington, cunoscuți din serialul „Game of Thrones”, au devenit părinți, iar un reprezentant al cuplului a confirmat pentru revista People că ei au un băiat.

Page Six a publicat marți mai multe fotografii realizate în Londra, în care Leslie apare ținând la piept noul-născutul. Reprezentantul cuplului a mai spus că părinții sunt „foarte, foarte fericiți”.

Leslie și Harington, în vârstă de 34 de ani, au anunțat în luna septembrie a anului trecut că așteaptă primul copil. În iunie 2018, Rose Leslie și Kit Harington s-au căsătorit la Rayne din Inverurie, iar petrecerea a avut loc într-un castel din Aberdeenshire.

Cei doi, care au jucat în serial rolurile îndrăgostiților Jon Snow și Ygritte, s-au întâlnit pe platourile de filmare în 2012. Logodna lui Kit Harington cu Rose Leslie a fost

anunțată în septembrie 2017.

Rose Leslie a crescut în Aberdeenshire, înainte de a se muta la Londra pentru a urma o carieră în actorie. Leslie a jucat timp de doi ani în serialul HBO, în timp ce Harington a apărut în fiecare dintre sezoanele „Urzeala tronurilor”, devenind cel mai îndrăgit actor al show-ului.

„Urzeala tronurilor” este un serial de televiziune, fantezie medievală, creată de David Benioff și D.B. Weiss. Este o adaptare a seriei de cărți, Cântec de foc și gheață, seria de cărți fantastice ale lui George R. R. Martin, prima carte fiind numită Urzeala Tronurilor.

Show-ul este filmat în Belfast dar și în Nordul Irlandei, Canada, Croația, Islanda, Malta, Morocco, Scoția, Spania și SUA. Premiera a avut loc pe HBO pe data de 17 aprilie 2011 în Statele Unite și pe 18 aprilie în Marea Britanie și România.

